

TÌM HIỂU TÁC ĐỘNG CỦA CHAT GPT ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC QUA PHƯƠNG PHÁP TỔNG QUAN TÀI LIỆU

Nguyễn Thị Thu Hương*

Nhân viên Trung tâm thông tin Thư viện, Trường Đại học Hoa Sen

Thông tin bài báo

Nhận bài: 7/2023

Chấp nhận: 10/2023

Xuất bản online: 11/2023

TÓM TẮT

Ra đời vào cuối năm 2022 và chỉ trong một thời gian ngắn Chat GPT đã trở thành ứng dụng có người dùng phát triển nhanh nhất trong lịch sử bởi khả năng tương tác linh hoạt, khả năng xử lý thông tin, xây dựng nội dung như bài luận, bài thuyết trình thậm chí là luận văn, luận án, ... Từ đó nảy sinh nhiều tranh cãi về việc ứng dụng Chat GPT trong giáo dục đặc biệt là giáo dục đại học như: đạo đức trong học tập, thi cử; vai trò của giáo viên liệu có bị thay thế; các trung tâm thông tin thư viện có còn cần thiết hay không? Trong khuôn khổ bài viết này, tác giả đi vào tìm hiểu Chat GPT: phương thức hoạt động, những ưu nhược điểm trong quá trình sử dụng cũng như chỉ ra những tác động của Chat GPT đối với giáo dục đại học; đề xuất một số giải pháp để nâng cao hiệu quả sử dụng những ứng dụng này.

It was born in late 2022, and in a short period of time, Chat GPT has become the fastest-growing application in history due to its flexible interaction capabilities, information processing abilities, and content generation capabilities such as essays, presentations, and even theses. This has sparked numerous debates about the application of Chat GPT in education, especially in higher education, such as its impact on academic ethics, examinations, and whether it can replace the role of teachers. In the context of this article, the author delves into understanding Chat GPT: its operating method, the pros and cons of its usage, as well as highlighting the impacts of Chat GPT on higher education. The author also proposes some solutions to enhance the effectiveness of using these applications.

Keywords: Chat GPT; Trí tuệ nhân tạo; Chatbot thông minh; Ứng dụng thông minh; Giải pháp công nghệ, Giáo dục đại học.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ.

Thời gian gần đây, sự phát triển của Internet và các thiết bị di động ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) được sử dụng rộng rãi. Nó đã và đang làm thay đổi hành vi thói quen của con người trong đó có phương thức học tập. Ngày nay, người học không chỉ phụ thuộc vào giáo viên, tài liệu để tiếp nhận được tri thức, thông tin mình cần mà có rất nhiều cách trong đó ưu việt nhất chính là Chat GPT.

Chat GPT là một loại hình Chatbot được trang bị thêm công nghệ trí tuệ nhân tạo công, nghệ học máy giúp Chatbot có khả năng tự học từ những cuộc trò chuyện thực tế với người dùng để trở nên thông minh hơn theo thời gian. Công nghệ xử lý ngôn ngữ tự nhiên NLP giúp Chatbot AI hiểu ý định trong câu nói của người dùng và đưa ra những phản hồi chính xác. Người dùng không phải nhập những câu rập khuôn máy móc để giao tiếp với Chatbot mà hoàn toàn có thể diễn tả ý định theo cách của riêng mình. Nhờ xác định các từ khóa, các biến trong câu nói của người dùng mà Chatbot AI hiểu và đối đáp linh hoạt với người dùng.

Hiện nay, có nhiều loại Chatbot AI như Siri; Google Assistant; Bing, nhưng sử dụng phổ biến nhất là Chat GPT với những tính năng nổi bật của nó. Vậy Chat GPT là gì, nó đã tác động và ảnh hưởng như thế nào đến giáo dục đại học? Liệu nó có đe dọa vai trò của các giảng viên cũng như Trung tâm Thông tin Thư viện hay không?

* Tác giả liên hệ.

Email: huong.nguyenthithu@hoasen.edu.vn (Nguyễn Thị Thu Hương)

Trong phạm vi bài viết này, tác giả dùng phương pháp tổng quan tài liệu nhằm đánh giá được sự tác động của Chat GPT đối với hoạt động giáo dục. Từ đó có thể giải thích rõ ràng về Chat GPT, phương thức hoạt động của nó; những tác động tích cực, tiêu cực của Chat GPT đối với hoạt động giáo dục trong môi trường đại học đồng thời đề xuất một số kiến nghị, giải pháp để nâng cao hiệu quả sử dụng Chat GPT trong quá trình dạy và học.

2. KHÁI QUÁT VỀ CHAT GPT

2.1. Chat GPT là gì?

Chat GPT (Chat Generative Pre-training Transformer): Là một ứng dụng của Chatbot AI, do công ty OpenAI của Mỹ phát triển và ra mắt vào tháng 11 năm 2022

Chatbot AI là một chương trình máy tính sử dụng trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence AI) và xử lý ngôn ngữ tự nhiên (NLP: Natural Language Processing) để hiểu các câu hỏi của khách hàng và tự động trả lời chúng, mô phỏng cuộc trò chuyện của con người. Chatbot AI có thể giúp người dùng dễ dàng tìm kiếm thông tin họ cần bằng cách trả lời các yêu cầu và câu hỏi của người dùng một cách tự động dưới hình thức văn bản hoặc âm thanh.

Chat GPT là một ứng dụng phiên bản thông minh cao cấp hơn của Chatbot AI, là ứng dụng hỏi đáp tự động sử dụng kỹ thuật học máy, học tăng cường từ phản hồi con người (Reinforcement Learning from Human Feedback - RLHF), phát triển dựa trên mô hình ngôn ngữ lớn được huấn luyện bởi Open AI, xây dựng dựa trên kiến trúc GPT-3.5 nhằm tạo những cuộc trò chuyện tự động, trả lời những câu hỏi và thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến ngôn ngữ tự nhiên trong một khoảng thời gian rất ngắn. (Nguyễn Công Minh, 2023)

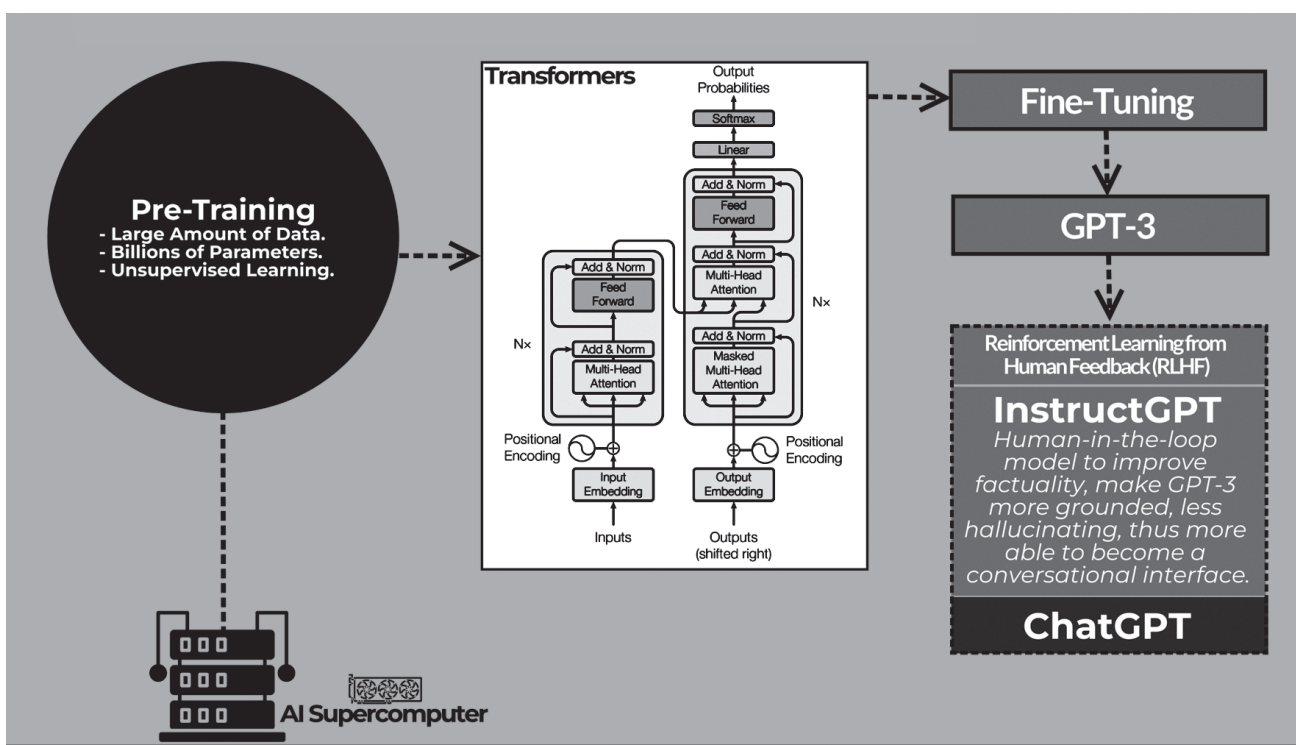
Chat GPT được xem như một trong những mô hình ngôn ngữ tiên tiến nhất hiện nay với khả năng tự động học và làm việc với các loại dữ liệu lớn. Nó được trang bị với các tính năng nổi bật như tự động hoá cuộc trò chuyện, trả lời câu hỏi, tạo ra các câu trả lời tự động và cải thiện khả năng tự học của mô hình.

2.2. Nguyên tắc hoạt động của Chat GPT

Để cung cấp dữ liệu cho Chat GPT, các nhà khoa học tại OpenAI đã thu thập một lượng lớn văn bản chữ viết bởi con người, Wikipedia, Bách khoa toàn thư, các tờ báo lớn và các nguồn thông tin công khai khác, với khối lượng có thể lên tới hàng trăm triệu văn bản. Sau khi thu thập dữ liệu, họ tiến hành làm sạch, lựa chọn, so sánh nội dung trước khi đưa cho mô hình AI đọc và huấn luyện nhiều lần. Khi đọc khối dữ liệu này, mô hình AI sẽ tìm hiểu được các tầng ý nghĩa đằng sau những từ và câu, càng đọc nhiều lần thì sẽ càng nâng cao được tầng ý nghĩa của nó. Mỗi khi AI nhận ra thêm các tầng ý nghĩa mới, thì Parameters (tham số) trong đó cũng tăng lên. Ví dụ, GPT-1 có khoảng 117 triệu Parameters, GPT-2 (năm 2019) với số lượng Parameters là 1,5 tỉ, còn GPT-3 (năm 2020) với số lượng Parameters lên tới 175 tỉ. Trong số này, GPT-3 là lõi của ChatGPT đang sử dụng hiện nay. (Emma, Sabzalieva & Arianna, Valentini, 2023)

Chat GPT hiện nay được tinh chỉnh từ GPT-3.5, một mô hình ngôn ngữ tạo văn bản. Chat GPT ghi nhận dữ liệu từ những thông tin câu hỏi mà người sử dụng nhập vào, từ đó phân tích, tổng hợp dựa vào nguồn dữ liệu trong hệ thống để đưa ra câu trả lời chính xác. Cụ thể hơn, Chat GPT sử dụng thuật toán Transformer để trả lời câu hỏi. Transformer là một mô hình Deep Learning (học sâu) được sử dụng trong Natural Language Processing (NLP) để xử lý văn bản. Trong Chat GPT, mô hình được huấn luyện trên lượng dữ liệu lớn bao gồm cả văn bản và câu hỏi/câu trả lời. Khi nhận được một câu hỏi, mô hình sẽ tiến hành phân tích văn bản và tìm kiếm trong bộ nhớ để tìm ra câu trả lời phù hợp nhất. Để đảm bảo sự chính xác của câu trả lời, mô hình sử dụng một số kỹ thuật như Attention và Masked Language Modeling (mô hình hóa ngôn ngữ ẩn) để xác định độ quan trọng của từng từ trong văn bản và câu hỏi. (Nguyễn Công Minh, 2023)

Chat GPT sử dụng các phương pháp tiêu dùng hạ tầng, đồng thời nó cũng lấy dữ liệu từ Internet nâng không gian lưu trữ lên 570GB với vô số thông tin và 300 tỷ từ được “kết nạp” vào hệ thống. Mỗi khi một câu trả lời được đánh giá là sai hoặc đúng thì câu trả lời đúng sẽ được cập nhật dữ liệu vào hệ thống. Bằng cách đó hệ thống của Chat GPT ngày càng được củng cố và dần trở lên chính xác hơn, đồng nghĩa với việc càng có nhiều người sử dụng thì dữ liệu và sự chính xác của dữ liệu càng được gia tăng. (Cuofano, 2023)

Hình 1: Quy trình nạp và xử lý dữ liệu vào GPT
(Nguồn: <https://fourweekmba.com/instructgpt/>)

Step 1

Collect demonstration data and train a supervised policy.

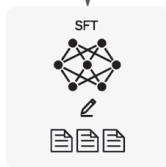
A prompt is sampled from our prompt dataset.

A labeler demonstrates the desired output behavior.

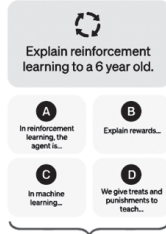
This data is used to fine-tune GPT-3.5 with supervised learning.

Step 2

Collect comparison data and train a reward model.

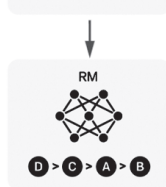
A prompt and several model outputs are sampled.

A labeler ranks the outputs from best to worst.

This data is used to train our reward model.

Step 3

Optimize a policy against the reward model using the PPO reinforcement learning algorithm.

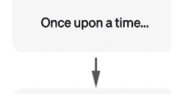
A new prompt is sampled from the dataset.

The PPO model is initialized from the supervised policy.

The policy generates an output.

The reward model calculates a reward for the output.

The reward is used to update the policy using PPO.

Hình 2: Quy trình thu thập và xử lý dữ liệu trong GPT (OpenAI, n.d.)

Nguồn: <https://openai.com/blog/Chatgpt>

2.3. Ưu điểm và hạn chế của Chat GPT

2.3.1. Ưu điểm

Với khả năng xử lý yêu cầu thông minh và tính hiệu quả cao, Chatbot GPT có nhiều ưu điểm giúp nó trở thành một công cụ hữu ích giúp người dùng giải quyết các vấn đề trong nhiều lĩnh vực khác nhau:

- *Trả lời nhanh chóng và chính xác:* Sử dụng mạng Neural Transformer để học và trả lời câu hỏi, Chat GPT có thể đáp ứng yêu cầu trả lời nhanh và chính xác của người dùng.
- *Cho phép người dùng cung cấp các chỉnh sửa tiếp theo:* Tương tác với người dùng để cập nhật dữ liệu và dùng các thuật toán so sánh các dữ liệu đó nhằm tăng tính chính xác của dữ liệu, giúp dữ liệu ngày càng phong phú và hoàn thiện hơn.
- Kiến thức sâu rộng về nhiều lĩnh vực: Chat GPT sử dụng phương pháp học sâu (Deep Learning) trên lượng lớn dữ liệu về nhiều lĩnh vực khác nhau, đảm bảo có thể đưa ra câu trả lời về bất kỳ lĩnh vực nào mà người dùng muốn.
- *Tương tác tự nhiên, cá nhân hóa cuộc trò chuyện:* Chat GPT có khả năng dẫn dắt các cuộc hội thoại một cách tự nhiên và giống người thật, tương tác trực tiếp với yêu cầu cụ thể của từng người dùng, mang lại cảm giác dễ chịu và thoải mái khi trò chuyện cùng.
- *Mở rộng kiến thức:* Không chỉ được tiếp cận với nhiều nguồn dữ liệu, Chatbot GPT còn có khả năng ghi nhớ nội dung những cuộc trò chuyện từ trước. Qua đó có thể cung cấp các đề xuất thông minh, mang tính cá nhân hoá cho người sử dụng.
- *Được đào tạo để từ chối các yêu cầu không phù hợp:* Khi nhận được những câu hỏi không phù hợp, Chat GPT có thể từ chối đưa ra câu trả lời cho người dùng.

2.3.2. Hạn chế

Dù sở hữu rất nhiều ưu điểm vượt trội, Chat GPT vẫn là một công nghệ đang phát triển nên việc vẫn còn tồn tại những hạn chế là không thể tránh khỏi.

- *Độ chính xác thông tin không tuyệt đối:* Dù được huấn luyện và tiếp cận một lượng dữ liệu lớn, Chat GPT vẫn có thể gặp phải một số sai sót trong việc cập nhật thông tin.
- *Hạn chế về mặt ngôn ngữ:* ChatGPT không thể phản hồi được những yêu cầu phức tạp và cụ thể bởi công cụ này vẫn chưa thể xử lý được tất cả các từ ngữ được sử dụng bởi người dùng.

- *Hạn chế bởi những yêu cầu có độ phức tạp về nhóm từ cao:* Điều này có thể được khắc phục nếu yêu cầu được chia nhỏ thì khả năng Chat GPT đưa ra câu trả lời chính xác sẽ cao hơn. (OpenAI, n.d.)
- *Dữ liệu bị hạn chế:* Dữ liệu của AI bị giới hạn tới năm 2021. Do đó Chat GPT sẽ từ chối trả lời khi bị hỏi các câu hỏi từ sau 2021 hoặc những câu hỏi mang tính dự đoán. (Savvycom, 2023)

3. TÁC ĐỘNG CỦA CHAT GPT TRONG HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC

Tuy mới ra đời gần đây xong Chat GPT đã được ứng dụng rộng rãi đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục- đào tạo: Nghiên cứu, giảng dạy và học tập. Đối tượng đón nhận hào hứng nhất với ứng dụng Chat GPT chính là giới trẻ, do đó lĩnh vực giáo dục đào tạo là nơi mà việc sử dụng Chat GPT phổ biến và rộng rãi nhất. Việc sử dụng Chat GPT trong quá trình giảng dạy và học tập đang dần giúp thay đổi vai trò của người dạy. Tuy nhiên sự thay đổi này còn phụ thuộc vào thái độ tiếp nhận và quan điểm của giảng viên. Nếu giảng viên muốn tận dụng Chat GPT trong hoạt động giảng dạy, nắm bắt công nghệ để thay đổi phương pháp giảng dạy của mình thì cần phải tạo ra sự công bằng trong học thuật bằng cách tạo ra những hình thức truyền đạt kiến thức mới giúp đảm bảo sự công bằng giữa các sinh viên đồng thời vẫn truyền đạt được kỳ vọng trong mục tiêu giảng dạy của mình. Ví dụ: Thay vì cấm sử dụng Chat GPT và các thiết bị di động để tìm kiếm thông tin, giảng viên cho phép sinh viên sử dụng các ứng dụng công nghệ và Chat GPT, sau đó yêu cầu sinh viên nhận định, đánh giá, phân tích chất lượng giá trị những nội dung tìm kiếm được theo quan điểm cá nhân sẽ giúp người học nhận thức sâu sắc hơn. (Ashley, Abramson, 2023).

Tùy từng mục đích của chương trình học mà người dạy, người hướng dẫn có thể sử dụng, kết hợp Chat GPT một cách linh hoạt giúp đạt đến mục tiêu đó tốt hơn: Chẳng hạn nếu mục tiêu là hướng dẫn người học cách tìm kiếm dữ liệu thì không nên sử dụng Chat GPT, nhưng nếu mục tiêu giúp người học đánh giá những dữ liệu, thông tin thì có thể sử dụng Chat GPT nhằm tiết kiệm thời gian, công sức. Điều này cũng phù hợp với nhận định TS. Tôn Quang Cường – Chủ nhiệm Khoa Công nghệ Giáo dục Trường Đại học Giáo dục – Đại học Quốc gia Hà Nội trong Tọa đàm khoa học: "Giáo dục và hệ sinh thái AI-GPT: Cơ hội và thách thức" do Trường Đại học Giáo dục thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) tổ chức: “Thực tế, ChatGPT đã tạo ra những thay đổi trong quá trình dạy học và quản lý, thay đổi nội dung dạy học; thay đổi về bối cảnh/phương thức/mô

hình và mô thức giáo dục; thay đổi vai trò của giáo viên và học sinh” (Đại học Quốc gia Hà Nội. Trường Đại học Giáo dục, 2023). Có thể nói, Chat GPT ra đời là sự khởi phát của công nghệ giáo dục, đánh thức chúng ta về khả năng, giới hạn mới của công nghệ và sẽ ngày càng thâm nhập sâu hơn vào giáo dục trong thời gian tới.

3.1. Tác động tích cực

Thay đổi phương thức giảng dạy: Trước khi có sự xuất hiện của Chat GPT, phương thức giảng dạy truyền thụ đã tồn tại ở Việt Nam trong một thời gian rất dài mà ở đó vai trò của người dạy là trung tâm và mang tính chủ động. Tuy nhiên, cùng với sự phát triển của xã hội, phương thức giảng dạy này hiện nay đã trở nên không phù hợp và bộc lộ những hạn chế của nó. Người học ngày nay có nhu cầu tiếp cận với nhiều loại hình thông tin khác nhau và có những cách tiếp cận khác nhau do đó họ không bị phụ thuộc vào một nguồn duy nhất đó là người dạy. Chính vì có nhiều cách để tiếp cận thông tin do đó nảy sinh ra việc đánh giá chất lượng những thông tin mà họ tiếp nhận được do đó đòi hỏi người dạy cũng phải luôn luôn tìm kiếm, cập nhật, mở rộng kiến thức của mình đồng thời kết hợp với những tiện ích mà công nghệ mang lại để có thể đáp ứng, bắt kịp với xu hướng, nhu cầu của người học. Biến mình từ vai trò người truyền đạt tri thức trở thành người dẫn dắt, định hướng và tổ chức cho người học tiếp nhận, đánh giá, nhận định những tri thức phù hợp với bản thân họ (Ausat et al., 2023)

Thay đổi phương thức học tập, tiếp nhận tri thức: Với những tính năng vượt trội của mình, Chat GPT hoàn toàn có thể tự động tạo ra những bài viết, những ý tưởng nghiên cứu cơ bản, những bài tính toán, chứng minh, cho học sinh, sinh viên, giúp người học tăng khả năng xử lý, trải nghiệm và phương thức học tập. Nhiều ý kiến còn tranh cãi về việc sử dụng Chat GPT trong trường học, có nhiều ý kiến phản đối và cho rằng Chat GPT làm giảm khả năng sáng tạo của học sinh sinh viên và cho rằng nó tác động đến vấn đề liêm chính học thuật. Tuy nhiên rất nhiều ý kiến khác lại ủng hộ việc sử dụng Chat GPT vì giúp tăng cường, khuyến khích tư duy phản biện, trở thành công cụ nâng cao tinh thần tự học của người học: Tự đặt câu hỏi, tự tìm hiểu và phát triển tư duy của mình thông qua những thông tin có được từ Chat GPT. AI đóng vai trò là đối thủ để phát triển và đặt ra những vấn đề giúp người học tranh luận, phản biện. Điểm cốt lõi chính là mang lại sự tương tác nhiều hơn trong lớp học (Ashley, 2023)

Xóa bỏ rào cản ngôn ngữ: Nói đến ứng dụng Chat GPT trong giáo dục và đào tạo mà không nói đến tính năng hỗ trợ ngoại ngữ là một thiếu sót vô cùng lớn. Với tính năng hỗ trợ ngoại ngữ tuyệt vời, Chat GPT giúp người học nâng cao khả năng ngoại ngữ bằng cách giao tiếp bằng ngôn ngữ mà người dùng lựa chọn. Điều này giúp xóa bỏ hạn chế về ngôn ngữ giữa các sinh viên đến từ nhiều quốc gia có nhiều ngôn ngữ khác nhau.

3.2. Tác động tiêu cực

Chat GPT ra đời cũng làm nảy sinh nhiều quan ngại về những tác động tiêu cực mà nó có thể mang lại cho ngành giáo dục trong đó phải kể đến những tác động như:

Thay thế vai trò của người dạy: Người dạy trước đây đóng vai trò chủ đạo trong việc cung cấp và truyền thụ thông tin, tri thức cho người học. Nhưng với Chat GPT, vai trò đó có khả năng sẽ bị đe dọa nếu phương thức giảng dạy không thay đổi thích nghi với sự thay đổi của công nghệ. Do đó, Chat GPT có thay thế được vai trò của người dạy hay không phụ thuộc vào thái độ tiếp nhận và nhận thức sự thay đổi của người dạy.

Cản trở tính sáng tạo của người học: Chat GPT có thể đề xuất và xây dựng những yêu cầu có độ khó cao như các ý tưởng, các sản phẩm của tư duy như kế hoạch, chiến lược, bài luận, bài nghiên cứu. Nếu thái độ học tập và giảng dạy không kịp thay đổi thì điều này sẽ dẫn đến hệ lụy là dần dần triệt tiêu sự sáng tạo của con người (Duong, 2023)

Vấn đề về đạo đức, liêm chính trong học thuật: Với Chat GPT, thông tin truy xuất một cách nhanh chóng và dễ dàng, điều này làm cho một bộ phận không nhỏ người học lạm dụng, lười suy nghĩ và gây cản trở cho quá trình đánh giá chất lượng người học. Đây là hiện tượng của tâm lý thụ động, lười tư duy và ỷ lại (Wang, 2023)

4. TÁC ĐỘNG CỦA CHAT GPT TRONG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN

4.1. Tác động tích cực

4.1.1. Đối với chuyên viên thông tin thư viện

Vai trò của các trung tâm thông tin thư viện hiện nay không thể không nói đến việc hỗ trợ các nhà nghiên cứu về các dữ liệu nghiên cứu về các chủ đề mà nhà nghiên cứu quan tâm, thu thập, tìm kiếm thông tin, số liệu, phân tích đánh giá dữ liệu nghiên cứu. Việc sử dụng Chat GPT giúp quá trình hỗ trợ nghiên cứu này nhanh chóng, chính xác và hiệu quả hơn. Ngoài ra nó còn hỗ trợ rào cản về ngôn ngữ cho các nhà nghiên cứu. Hơn nữa Chat GPT còn giúp các chuyên viên thông tin cập nhật các xu hướng nghiên cứu, thống kê, tổng hợp, đánh giá các vấn đề mà các nhà nghiên cứu đang quan tâm nhằm phát triển các nguồn tài nguyên hiệu quả, nâng cao chất lượng dịch vụ của mình. Ngoài ra Chat GPT cũng là một công cụ hoàn hảo cho việc tóm tắt tài liệu và quản lý thông tin: Khả năng tổng hợp, truy xuất thông tin của GPT là hết sức tuyệt vời, giúp cho việc tóm tắt, phân tích, đánh giá, tổng hợp dữ liệu trở lên dễ dàng, nhanh chóng (Scheelke, 2023).

Nhìn chung, nhờ Chat GPT mà chất lượng dịch vụ thông tin được nâng cao hơn đồng thời nâng cao khả năng tiếp cận thông tin một cách nhanh chóng và hiệu quả.

4.1.2. Đối với người dùng tin

Với việc sử dụng Chat GPT, người dùng không cần phải phụ thuộc vào Trung tâm Thông tin – Thư viện hoặc các chuyên viên thông tin để có thể tiếp cận thông tin mình cần, Chat GPT hoàn toàn có thể mang đến những tiện ích như:

Hỗ trợ tham khảo: Chat GPT hỗ trợ những yêu cầu thắc mắc của người dùng một cách chủ động: như cách sử dụng thư viện, cách tìm kiếm tài liệu, cách tìm kiếm dữ liệu của thư viện, cách thức tiến hành một đề tài nghiên cứu,...

Hỗ trợ nghiên cứu: Đề xuất những ý tưởng nghiên cứu, hỗ trợ tìm kiếm thông tin liên quan đến đề tài nghiên cứu từ nhiều nguồn, nhiều loại hình tài liệu khác nhau.

Hỗ trợ ngôn ngữ: hỗ trợ viết, chỉnh sửa những bài viết, báo cáo, dịch tài liệu,... dành cho những người có ngôn ngữ mẹ đẻ không phải là tiếng Anh.

Tuy nhiên độ chính xác của các thông tin mà Chat GPT mang lại chưa được kiểm chứng thông qua phương thức hoạt động của nó. Do đó người dùng vẫn phải kết hợp sử dụng công nghệ đồng thời tham khảo các thông tin từ các nguồn tài nguyên thông tin chất lượng mà các Trung tâm Thông tin Thư viện cung cấp có sự chọn lọc đánh giá từ các chuyên viên thông tin để có thể có được thông tin giá trị và hữu ích nhất.

4.2. Tác động tiêu cực

Việc ứng dụng công nghệ vào trong các hoạt động của mình luôn luôn có hai mặt, đặc biệt là những công nghệ còn mới thì không thể lường hết những tác động và những khó khăn, thách thức. Đối với việc ứng dụng Chat GPT trong hoạt động thông tin thư viện đã mang lại những hiệu quả rõ rệt, tuy nhiên vẫn còn có nhiều tranh cãi và nghi ngại, tiềm ẩn nhiều nguy cơ, rủi ro nhất định. Tuy nhiên, là một sản phẩm công nghệ mới đưa vào sử dụng, nó vẫn tồn tại những điểm hạn chế vì nó chưa phải là một sản phẩm hoàn hảo do thời gian sử dụng và phản hồi chưa nhiều. Những mặt hạn chế trong quá trình sử dụng Chat GPT trong hoạt động thông tin thư viện có thể nhận thấy những vấn đề sau:

Thứ nhất là độ chính xác và độ tin cậy chưa cao: Khi sử dụng Chat GPT để yêu cầu trả lời những vấn đề nào đó, Chat GPT sẽ đưa ra những câu trả lời một cách nhanh chóng và cụ thể với yêu cầu của người dùng. Tuy nhiên, do Chat GPT thường không cung cấp nguồn thông tin vì thông tin được tổng hợp từ nhiều nguồn khác nhau, chính vì vậy gây khó khăn cho việc tìm kiếm nguồn thông tin gốc để kiểm chứng. Ngoài ra những dữ liệu mà Chat GPT được nạp đến nay là vào ngày 01 tháng 9 năm 2021, do đó những thông tin sau thời gian này không được chính xác. Mặc dù Chat GPT vẫn luôn được cập nhật liên tục nhưng so với tốc độ phát triển của thông tin thì điều này vẫn là một điểm hạn chế rất lớn của Chat GPT.

Thứ hai là vấn đề liên chính học thuật (đạo văn): Chat GPT hoàn toàn có thể cung cấp danh mục tài liệu trích dẫn, tài liệu tham khảo tuy nhiên tính chính xác thì chưa xác định nguồn và tính xác thực của những dữ liệu này. Chính vì vậy, việc tham khảo GPT là vẫn cần thiết tuy nhiên chúng ta cần phải kiểm tra lại nguồn trích dẫn này

một cách cẩn thận thông qua các công cụ khác như các CSDL có uy tín, Google, Google Scholar ... (Wang, 2023)

Thứ ba là phạm vi hạn chế: Nguyên tắc hoạt động của Chat GPT là dựa vào những dữ liệu mà nó được nạp vào, tuy nhiên những dữ liệu này so với lượng thông tin và những lĩnh vực trong thực tiễn thì còn hạn chế, chính vì vậy không phải bất kỳ lĩnh vực nào nó cũng có thể hỗ trợ và đưa ra những câu trả lời chính xác.

Thứ tư là khả năng truy cập: Khả năng truy cập Chat GPT của mỗi người dùng là khác nhau phụ thuộc vào nhiều yếu tố như: thiết bị, đường truyền, khiếm khuyết cá nhân, thói quen sử dụng.

Và cuối cùng, thách thức với đối với những người cung cấp thông tin của thư viện: Phát triển các giải pháp công nghệ mục đích chính là giải phóng lao động, điều này làm cho nhiều người e ngại nguy cơ khả năng thay thế vai trò của mình trong tương lai. Khi Chat GPT được đưa vào sử dụng sẽ tác động đến thói quen sử dụng thư viện của người dùng. Từ đó dần dần ảnh hưởng đến việc cung cấp thông tin của các chuyên gia thông tin thư viện. Điều này đặt ra một thách thức không nhỏ đối với các trung tâm thông tin thư viện cũng như các chuyên gia thông tin.

5. MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG CHAT GPT

Thông qua quá trình tìm hiểu những bài viết nghiên cứu về Chat GPT, những tác động của nó trong hoạt động giáo dục nói chung và hoạt động thông tin thư viện nói riêng, tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng Chat GPT như sau:

(1) Xây dựng chính sách, hướng dẫn về cách thức sử dụng Chat GPT trong hoạt động giảng dạy, học tập và nghiên cứu: Phải có hướng dẫn cụ thể để có thể vừa tận dụng tối đa những hiệu quả mà Chat GPT mang lại cho công tác giáo dục đồng thời cũng kiểm soát, giới hạn những tác động tiêu cực của Chat GPT trong phạm vi nhất định.

(2) Trang bị kiến thức đánh giá thông tin, chọn lọc thông tin khi sử dụng công nghệ cho người dùng: Khi sử dụng bất kỳ công cụ hỗ trợ cung cấp thông tin nào, chúng ta không thể hoàn toàn phụ thuộc và tin tưởng duy nhất một công cụ. Cần phải có nhiều bước tìm kiếm trên các công cụ khác nhau cho cùng một yêu cầu để có cơ sở đối chiếu, so sánh đối chiếu các kết quả tìm kiếm khác nhau, từ đó chọn lọc được thông tin phù hợp và chính xác nhất.

(3) Trang bị kiến thức về liên chính học thuật và quyền sở hữu trí tuệ cho nhà nghiên cứu: Nhiều nhà khoa học lo ngại Chat GPT sẽ làm nghiêm trọng vấn đề liên chính trong học thuật. Với xu hướng truy cập mở như hiện nay, việc sử dụng Chat GPT hoàn toàn giúp các nhà nghiên cứu tiết kiệm thời gian, công sức để có thể tìm hiểu những kết quả nghiên cứu trước đây để có thể phát triển, mở rộng những hướng nghiên cứu mới, thúc đẩy công tác nghiên cứu và nâng cao chất lượng nghiên cứu. Tuy nhiên, Chat GPT chỉ là một công cụ hỗ trợ, là một kênh tham khảo giúp tiết kiệm thời gian trong quá trình truy xuất thông tin. Khi nhận bất kỳ thông tin nào, các nhà nghiên cứu cũng cần tìm kiếm, đánh giá nguồn của thông tin đó để kiểm tra tính chính xác, độ tin cậy của thông tin cũng như tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ.

(4) Nâng cao nhận thức đúng đắn của người dùng về việc ứng dụng Chat GPT thông qua các buổi nói chuyện chuyên đề, hội thảo để phát huy tính tích cực, giảm thiểu tác động tiêu cực đến quá trình giảng dạy, học tập và nghiên cứu.

6. KẾT QUẢ, THẢO LUẬN

Bài viết đã giúp nhận thức đầy đủ về Chat GPT, cơ chế hoạt động của nó cũng như những ưu nhược điểm của Chat GPT trong quá trình sử dụng.

Chỉ ra được những tác động tích cực, tiêu cực của việc ứng dụng Chat GPT trong hoạt động giáo dục và hoạt động thông tin – thư viện, giúp người dạy, người học, nhân viên thư viện và người dùng tin nâng cao nhận thức của mình trong quá trình ứng dụng công nghệ đồng thời tìm ra được phương thức sử dụng Chat GPT một cách phù hợp và hiệu quả nhất. Tùy từng mục tiêu giảng dạy mà có cách những phương pháp truyền đạt kiến thức khác nhau. Người học cũng cần chủ động tích cực trong quá trình học tập nhằm tăng tư duy sáng tạo, tư duy phản biện thay vì ỉ lại và phụ thuộc vào công nghệ.

Đề xuất một số giải pháp từ quan điểm của tác giả nhằm giúp người dùng sử dụng Chat GPT một cách chủ động, tích cực. Từ đó có thể giúp kiểm soát được việc lạm dụng và phụ thuộc vào Chat GPT, giảm thiểu được những tác động tiêu cực mà nó mang lại.

Chat GPT ra đời và nhận được sự hưởng ứng từ người dùng trên toàn cầu đã mang lại những tác động và những thách thức to lớn đối với hoạt động giáo dục đặc biệt là giáo dục đại học, dự báo một cuộc cách mạng về giáo dục trong tương lai. Cuộc cách mạng đó sẽ làm chuyển đổi phương thức giảng dạy, học tập, nghiên cứu sang những hình thái mới phù hợp với sự phát triển của công nghệ, đáp ứng yêu cầu của xã hội.

Kết quả tổng quan thể hiện trong bài viết mới chỉ đưa ra những tác động chung nhất của Chat GPT đến hoạt động giáo dục nói chung mà chưa tìm hiểu được những tác động của nó trong hoạt động giáo dục của Đại học Hoa Sen. Chưa tìm hiểu được thực trạng ứng dụng Chat GPT trong việc nghiên cứu, giảng dạy, học tập tại Đại học Hoa Sen hiện nay như thế nào. Hy vọng rằng, bài viết có thể làm tiền đề cho những nghiên cứu khảo sát tình hình ứng dụng công nghệ, ứng dụng Chat GPT, AI của giảng viên, sinh viên trường Đại học Hoa Sen trong tương lai.

7. KẾT LUẬN

Xã hội ngày càng phát triển đi cùng với sự phát triển của khoa học và công nghệ, Internet, AI, IoT, việc ứng dụng các thành tựu công nghệ trong mọi lĩnh vực của con người trở thành quy luật tất yếu. Điều này đã làm thay đổi nhu cầu, thói quen trong mọi hoạt động của thực tiễn. Chúng ta không thể không thích nghi với những thay đổi đó mà tìm hiểu nâng cao nhận thức, nắm bắt và làm chủ công nghệ, thay đổi thói quen của mình nhằm thích ứng với xu thế của thực tiễn. Ứng dụng thành tựu công nghệ một cách linh hoạt để hỗ trợ giúp tăng hiệu quả công việc và giải phóng sức lao động. Vì công nghệ là tương lai mà trong công nghệ mới trở thành những cái hiện nhiên, phổ biến. Tuy nhiên dù thế nào, công nghệ có tiên tiến hiện đại đến đâu thì cũng là do con người tạo ra, và mục đích cuối cùng cũng là để phục vụ lại con người.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ashley, A. (2023). How to use ChatGPT as a learning tool. <https://www.apa.org>, 54(3). <https://www.apa.org/monitor/2023/06/chatgpt-learning-tool>
2. Ausat, A. M. A., Massang, B., Efendi, M., Nofirman, N., & Riady, Y. (2023). Can Chat GPT Replace the Role of the Teacher in the Classroom: A Fundamental Analysis. *Journal on Education*, 5(4), Article 4. <https://doi.org/10.31004/joe.v5i4.2745>
3. Cuofano, G. (2023, February 13). InstructGPT And Why It Matters For The Success Of ChatGPT. *FourWeekMBA*. <https://fourweekmba.com/instructgpt/>
4. Đại học Quốc gia Hà Nội. Trường Đại học Giáo dục. (2023, February 23). Cơ hội và giới hạn nào cho ChatGPT trong giáo dục. <https://education.vnu.edu.vn/index.php/WebControl/viewnews/2791>
5. Dương T. L. (2023). Ứng dụng ChatGPT thúc đẩy dạy và học bậc đại học trong kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo. *Tạp san Khoa học và kỹ thuật trường Đại học Bình Dương*, 6(2). <https://doi.org/10.56097/binhduonguniversityjournalofscienceandtechnology.v6i2.160>
6. Emma, Sabzalieva & Arianna, Valentini. (2023). Chat GPT and Artificial Intelligence in Higher Education. *The UNESCO International Institute for Higher Education*.
7. Kirtania, D. K. (2023). OpenAI ChatGPT for Library and Information Science (LIS) Professionals. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4404903>
8. Nguyễn Công Minh. (2023, March 17). Chat GPT - Sự đột phá về công nghệ ứng dụng trí tuệ nhân tạo. *Tạp chí ngân hàng*. <https://tapchinganhang.gov.vn/chat-gpt-su-dot-pha-ve-cong-nghe-ung-dung-tri-tue-nhan-cao.htm>
9. OpenAI. (n.d.). Introducing ChatGPT. Retrieved May 2, 2023, from <https://openai.com/blog/chatgpt>
10. Savvycom. (2023, March 10). 7 ưu điểm và nhược điểm của “con sói” Chatbot GPT? <https://savvycom.vn/blog/7-uu-diem-va-nhuoc-diem-cua-con-sot-chatbot-gpt/>
11. Scheelke, A. (2023). LibGuides: AI, ChatGPT, and the Library: ChatGPT and Information Literacy. <https://libguides.slcc.edu/ChatGPT/InformationLiteracy>
12. Wang, M. (2023). Chat GPT: A Case Study. *PDGIA Journal of Higher Education*. <https://journal.pdgia.ca/index.php/education/article/view/10>